

16. april 2019

FM 2019/161

Rettelsesblad

Erstatter forslag af pkt161. fra 11. februar 2019
(Der er foretaget en ændring i forslagsstillers navn)

I medfør af § 36 i Forretningsorden for Inatsisartut fremsætter jeg følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forslag til forespørgselsdebat om hvilke fordele og ulemper, der vil være, hvis vi indfører en grønlandsk sygeforsikring.

(Medlem af Inatsisartut Siverth K. Heilmann, Atassut)

En af de største udgiftsposter i vort samfund er sundhedsvæsenet, hvor vi årligt bruger 1,4 mia. kr. til formålet. Men på trods af det, er vi ikke altid tilfredse med vores sundhedsvæsen. Lægemangel, mangel på konsultationsmuligheder, utilfredsstillende muligheder for henvendelse, alt for lange ventetider, for blot at nævne nogle af problemerne.

Grundliggende har vi alle hver især et ansvar for vores egen krop og sundhed. Derfor er det vigtigt, at vi har en sund livsførelse, at vi spiser sundt, at vi holder os væk fra alkohol og euforiserende stoffer, og at vi dyrker sport. Sundhed starter fra os selv, og vi har som forældre et ansvar for at sikre, at vores børn også har en sund livsførelse, og at vi lærer dem, hvordan man lever et sundt liv.

Men på grund af mange forskellige forhold kan vi alle blive syge og have et behov for at komme til lægen. Og det skal altid være en ret gratis at kunne komme til læge og tandlæge, men vi bør til stadighed politisk kunne drøfte, hvor stort en andel samfundet og landskassen skal betale til denne udgift, og hvilke ydelser, som sundhedsvæsenet skal kunne yde, der skal være gratis.

Vi kan ikke komme uden om, at vi ikke uden videre kan løse rekrutteringsproblemerne for f.eks. læger, eller at vi kan blive sundere, blot ved at forhøje bevillingerne til sundhedsvæsenet, selvom dette er den største udgiftspost i samfundet. Og det er derfor, at vi rejser nærværende forespørgselsdebat om, hvor meget det vil koste for samfundet, og om det vil være til hjælp, hvis vi indfører en form for sygeforsikring i Grønland.

Kan det lette byrden for landskassen, hvis vi indfører en grønlandsk sygeforsikringsordning? Kan det være en fordel for landskassen, hvis vi indfører delvis brugerbetaling, som f.eks. i forbindelse med sygdomme, som vi selv er herre over? Som eksempler kan vi nævne svangerskabsafbrydelser, tandbehandling, følger af dårlig ernæring eller rygning, eller andet, som vi ellers selv er herre over.

Emnet kan være tungt, men nødvendigt at vi tager denne debat, om hvordan vi kan ændre de ting, som vi i dag tager for givet. Og debatten bør også gå på, at hvis man er åben for en sådan mulighed, hvilke begrænsninger, der så skal være. For hvis vi skal indføre en grønlandsk sygeforsikring skal alle jo behandles lige, men vi kan jo starte med en ordning, der gælder for bestemte sygdomme og behandlinger, eller en delvis brugerbetaling for bestemte former for medicin.

Formålet skal være, at den enkelte kommer til at føle, at det selv har ansvaret for deres sundhed og krop, bl.a. gennem bedre tandbørstning, brug af kondom m.m.

Ja, en sådan ordning vil medføre øget administration. Men formålet er, at hvis befolkningen begynder at leve et sundere liv med øget ansvar over for sig selv, og bl.a. igennem brugerbetaling er med til at dække en del af udgifterne, så kan udgifterne til sundhedsvæsenet bringes ned, og det derved sparede udgifter blive brugt til at skaffe flere læger til kysten og til et generelt mere betryggende sundhedsvæsen.

Naalakkersuisut anmodes begrundet om at redegøre for, hvorvidt man agter at arbejde videre med en grønlandsk sygesikringsmodel, hvor en sådan belyses i forhold til fordele og ulemper. I sammenhængen bedes Naalakkersuisut redegøre for tidligere arbejder og overvejelser omkring at etablere en grønlandsk sygesikringsordning.

Har Naalakkersuisut i øvrigt gjort sig overvejelser omkring, hvorvidt der ved indførelse af konkrete former for brugerbetaling i sundhedsvæsenet kunne ske en større understregning af egenansvaret for en sundere livsstil hos den enkelte borger. Dette således, at den enkelte borger ved egenbetaling i højere grad tager ansvar for en sundere livsførsel og egne handlinger samtidig med, at det fortsatte udgiftspres i sundhedsvæsenet på denne måde lettes, uden at folkesundheden nedsættes.

Lad os alle påtage os et medansvar, ikke mindst over for vor egen krop.